

אין פתרון צבאי רק פתרון שלום מלא

כעת יותר מתמיד, חשוב לנו ב"יש גבול"
לזכור ולהזכיר: אין פתרון צבאי למעגל
האיבה. רק סיום הכיבוש, עצמאות
פלסטינית והסכם קבע מדיני יבטיחו עתיד
של שלום ובטחון.

דווקא עכשיו, במיוחד כשהתותחים רועמים:
אסור להגרר למלחמה כוללת, לפגיעה
באזרחים, או לכיבוש הרצועה. הגיע הזמן
לסיים עם הכיבוש, לחתור להסדר מלא
ולצאת מהשטחים.

"בקש שלום ורדפהו"
(תהלים לד טו)

9133002 | יושב ת.ד. 33089 ירושלים | Yesh.gvul.1982@gmail.com
www.yesh-gvul.org.il

מודעה שפורסמה ב-8.10.2023 – יום ראשון שלאחר הטבח – בעמוד
הראשון של "הארץ".

ב"שיר NO טיפוס" חרז נתן זך:

"[...] מי שלא אמר מימיו לא

לרוצח, שקרן וטמא

לא רק שלא כתב שיר נו נאה

כי אם לא למד דבר מלי טאי פה

כי אולי אין לנו די זמן לעקר הר

ואולי לא באנו לכאן לעקר הרים

אבל יש לנו מעט זמן לכתוב שירים

על הזכות הגדולה להיות פה

על הזכות הגדולה לאמר לא."

דוד ריב, תיל דוקרני, 2008

זוהי זכות גדולה לומר "לא" – אבל פעמים רבות, אל מול מעשי עוול ורשע, מול מלחמות "ברירה" ופגיעה באזרחים לא-מעורבים, **עומדת מעל זכות זו החובה לומר "לא"** – החובה להתנגד להחלטות השלטון, לפעולות החברים האחרים בחברה, לשתיקה ולהתעלמות החברתית מעוולות ומהתנהלות לא-מוסרית בעליל. הזכות הגדולה לומר "לא" חשובה בעליל, אבל כל עוד מדובר בזכות ולא בחובה, ניתן גם לא לממש אותה.

ישראל בת למעלה משבעים ושש שנים, הכיבוש בן למעלה מחמישים ושבע שנים ואנו עדים יותר ויותר למעשי עוול וליחס שלטוני וחברתי מנוול ומרושע (אין דרך יפה יותר לומר זאת) כלפי המוחלשים שבקרבנו – בימים אלה של פגי עה באזרחים לא-מעורבים בעזה ובלבנון, דיכוי של אזרחים החיים תחת כיבוש ואחרים. פגיעה חסרת תקדים המגובה בחוקים, שבחלקם הם אנטי-דמוקרטיים בעליל, ובמערכת משפט חסרת עמוד שדרה המנסים להסוות שמצבם הקשה של המוחלשים והמדוכאים הוא ביטוי למימוש האינטרסים של המחוזקים והמ-דכאים.

שאלת המחויבות לערכים הדמוקרטיים עולה לדיון דווקא בזמנים שבהם אין התאמה בין המחויבות לערכים הדמוקרטיים לבין החלטות ומעשים הנתפסים כנובעים ממחויבות לחברה ולמוסדותיה השלטוניים. לעתים, המחויבות לחברה שבה גדל הפרט נתפסת בטעות – ולפעמים מוצגת בכוונה – כמחויבות למוסדות המדינה, לכלל ההחלטות המתקבלות בה ומחויבות לדמוקרטיה

די!

**אחרי שלושה שבועות של הרג ופגיעה מתמשכת
באזרחים ישראלים ופלסטינים, אנו אומרים:
די!**

**די להרג, די לפגיעה השיטתית באזרחים ובשכונות
המגורים שלהם, די לענישה הקולקטיבית.**

אנו קוראים לממשלה להיכנס באופן מידי למשא ומתן על
שחרור החטופים, על הפסקת אש וכן על מציאת פתרון מדיני
לסיכסוך רב-השנים בינו לבין הפלסטינים. אין פתרון צבאי
לסכסוך פוליטי: המשך הכיבוש והדיכוי הם שהביאונו עד הלום.

זה לא יגמר עד שנדבר ונבטיח חיים בטוחים
בין הים לירדן, לכולנו – ישראלים ופלסטינים כאחד.

הזעזוע והכעס מהטבח המחריד ומפשעי המלחמה הנוראים
של אנשי החמאס לא מצדיקים פגיעה בחפים מפשע, גם כשהם
מצדו השני של הגבול, תחת שלטונו של אויב מתועב.

אסור להוציא להורג ולחסל ללא משפט, **אסור** לענות
בעת חקירות ומעצרים, **אסור** להטיל עונשים קולקטיביים
על אזרחיות ואזרחים, **אסור** למנוע מהם מזון, מים,
חשמל וטיפול רפואי.

אסור לקחת חלק בפשעי מלחמה!

תנועת יש גבול, ת.ד. 33089 ירושלים 9133002,

www.facebook.com/Yesh.Gvul.1982 | www.yesh-gvul.org.il

עצמה. חשוב לזכור, ולהזכיר, שהמחויבות הבסיסית בחברה דמוקרטית היא לערכים הדמוקרטיים עצמם – לא למוסדות השלטוניים, לעמיתים ליחידה הצבאית או לחברים האחרים בחברה.

אחריותו של פרט לאופני ההתנהלות של חברתו אינה מצטמצמת לקבלת החלטות הרוב, להצבעה בבחירות, להבעת דעה מעת לעת או לציות לחוק. **אחריותו כוללת גם את האחריות לכלל החלטותיה ומעשיה של חברתו.** אחריות דמוקרטית משמעותה שנוסף על המחוקקים, הממשלה או נותני ההוראות, האחריות למעשים המתבצעים נופלת גם על המצייתים להם במישרין או בעקיפין; גם לפתחם של אלה שרק "ישבו על הגדר", "עצמו את עיניהם", דנו ב"מורכבות המצב" ולא פעלו כנגד אותן פעולות או תוצאותיהן. גם אם היו אלה אחרים שפעלו בניגוד לאחד הערכים הדמוקרטיים, קידמו למשל, "אפרטהייד" בשטחים כבושים או פגיעה שיטתית בשכונות מגורים ובאזרחים בעת מלחמה.

אולם, כפי שכל אחד ואחת מאתנו יודעים, "אחריות" היא מושג עמום, חלקלק ומוטה פוליטית. דווקא מאלה שמתנגדים למעשי עוול ושאינם מצייתים להחלטות ממסדיות נהוג לדרוש דין וחשבון על מעשיהם, לדון באחריותם או בהיעדרה ולהאשימם בהתנהגות לא-הולמת ומסוכנת לחברה – תוך התעלמות מוחלטת מאחריותם של אלה המצייתים ומשתפים פעולה עם מעשי עוול. **אלה המצייתים, אלה המשתפים פעולה, אלה היושבים על הגדר, אלה העוצמים את העיניים – מהססים, מצטערים, "יורים ובוכים" – ואלה הממתינים לאחרים שיתקנו את המעוות – כל אלה, אחראים באופן אישי ועליהם לתת דין וחשבון על בחירותיהם ומעשיהם.** אחריותם לעוול מוחלטת, גם אם מחוקק, מפקד או מציית אחר עשה את המעשה והם רק עמדו מן הצד.

כבר לפני יותר מ-2,000 שנה כתב מרקוס טוליוס קיקרו ([44 לפנה"ס], 2003: 47) ש"לעוול שני פנים, האחד עוולו של המעולל אותו, והשני, עוולם של אלה אשר אינם מונעים את עשייתו בידי המעוללים, אף אם יש ביכולתם לעשות זאת [...] זה אשר אינו מגונן ואינו מתנגד לעוול, אם יש ביכולתו לעשות זאת, (הוא כתב) חטאו שקול להפקרת הוריו או ידידיו או מולדתו".

בכלל, אלה שרק ממלאים פקודות, אינם חיילי שחמט בידי מפקדיהם או מנהיגיהם הפוליטיים. נוח להם להציג כך את מעשיהם, פעמים רבות כדי

אל תגידו "לא ידענו!"

מדרוס

בגדה המערבית, בבקעה ובדרום הר חברון

לעצור מיד את הגירוש, הפגורמים וההרג בשטחים הכבושים!
מאז תחילת המלחמה בעזה ובחסות כוחות הביטחון, מתנחלים מגרשים,
עורכים פגורמים ורוצחים פלסטיניות ופלסטינים ברחבי הגדה המערבית.

עד כה:

16 קהילות גורשו מאדמתן: ח'לת אל-חמרא, ח'ירבת עין א-רשאט, ואדי
א-סיק, קהילת מליחאת, דרום א-נסארייה, ח'ירבת ג'בעית, קהילה
סמוכה לתוקוע, ח'ירבת א-טייבה, עתירייה, מקתל מסלם, ח'ירבת
א-רדים, ח'ירבת זנותה, עניזאן, אל-קנוב, בריית חיזמה, ח'ירבת טאנא.

6 קהילות גורשו באופן חלקי (בינתיים): ח'ירבת סוסיא, קהילה מדרום
לעין שיבלי, אזור ח'ירבת סמרה, קהילת נבע אל-רזאל באל-פאריסייה,
ח'ירבת תל אל-חימה, בדו ג'יבאס.

20 קהילות נוספות הותקפו באופן ברוטאלי: ח'ירבת ואדי א-ג'חיש,
מראייר אל-עביד, אל-מופקרה, שיעב אל-בטס, ח'ירבת סימרי, ח'ירבת
אוס ניר, אוס אל-ח'ייר, ח'ירבת א-ספאיי אל-תחתא, הרבת א-נבי,
מסאפר בני נעים, ח'ירבת א-טובא, ח'ילת א-דבע, ח'ירבת ג'ינבה,
ח'ירבת לסיפר, קוואוויס, סדת א-ת'עלה, בדו אל-מוערג'את, אזור עין
אל-חראשה, תורמוסעיא, א-טוואני. (נתוני בצלם)

למעלה מ-200 תקריות אלימות יזומה על ידי מתנחלים.

(נתוני האגודה לזכויות האזרח)

192 פלסטינים נהרגו בגדה המערבית. (נתוני יש דין)

7 מהם נורו בידי מתנחלים פורעים.

להצטרפות למימון מודעה זו ומודעות נוספות:

תנועת יש גבול | ת.ד. 33089 ירושלים 9133002
yesh-gvul.org.il | facebook.com/Yesh.Gvul.1982

לחמוק מאחריות למעשים הרעים בהם לקחו חלק. המפקדים והמנהיגים הפוליטיים זוכים למעמד לא רק בגין אחריותם המלאה, כי אם גם בגין האפשרות שהם נותנים למציית לפטור את עצמו מהאחריות למעשיו.

כדפוס התנהגות, ציות קונפורמי פוטר את בעליו מהכרעות ומהתלבטות, ולכאורה מאפשר לו להתנער מאחריות למעשיו. הפרט פוטר את עצמו מהצורך להתחקות אחר המשמעות האמיתית של ההוראה, הפקודה או החוק בהקשר המסוים שבו הם מופעלים, וכך פוטר את עצמו גם מהצורך להתלבט בין האפשרויות ומהתמודדות עם בעיות ערכיות ומחויבויות חברתיות.

אחריות ערכית אמורה לגרום לפרט לנקוט עמדה ברורה ולהתנגד במצב של חוסר-התאמה בוטה בין המעשים, החוקים והפקודות שהוא עד להם לבין מערכת הערכים הדמוקרטיים שבה הוא אמור להחזיק. כל פרט אמור להתנגד ולפעול באופן שיפחית את חוסר-ההתאמה בין האינטואיציה או העמדה הדמוקרטית שלו לבין מעשה, חוק או פקודה המנוגדים להם.

בנתחו את מושג ה"גבורה" כתב ישעיהו ליבוביץ (2006: 121) כי הגבורה "קשורה תמיד במאבק בין הכרעה ערכית המודעת לאדם ושהוא מחליט להפעילה, לבין דחף הנובע מטבעו ופועל בו שלא מדעתו, ואפילו בעל-כורחו [...] התמסרות לערך שאינו 'נותן' לאדם משהו (במובן האובייקטיבי) אלא דורש ותובע ממנו משהו". **נראה שפעמים רבות מדי צריך להיות גיבור כדי להיות אזרח דמוקרטי אחראי.**

בימים קשים אלה, החובה להתנגד למלחמות אכזריות ולפשעי מלחמה זועקת לשמים. חבל שכל כך מעטים הגיבורים בקרבנו.

חברי וחברותי סרבני הכיבוש, מלחמת השולל בעזה ומלחמת לבנון השלישית הם מאותם גיבורים.

אָחִי הַצָּעִיר אֵלֶיָּהוּ
לִפְנֵי שְׂתִלָּךְ לַמִּלְחָמָה הַבָּאָה חֲשֹׁב
עַל הַמִּלְחָמָה הַקּוֹדֶמֶת אוֹ שְׂאֲנִי אֲסַפֵּר לָךְ
אֵיךְ סָבָא מֵצֵד אִמָּא עָקֵר
אֶת כָּל שְׁנָיו וּבִלְבָד שְׁלֹא יֵלֶךְ
לַמִּלְחָמָתָם. אָחִי הַצָּעִיר אֵלֶיָּהוּ
אֵל תִּתֶּלֶךְ לַמִּלְחָמָתָם

יצחק לאור / 1978 / דק תנוף זוכה, הוצאת אדם (1985) | טיטקובי, עשבו רמי

יש גבול!

יש גבול / טלי' 03-5224118, 02-6250271 / ת"ד 6953 ירושלים 91069

לחיי המלחמות שבדרך!!!

